MIELIPIDE

Nettikauppa taitaa olla se vastavoima, jolla taajamien ulkopuolella asuvat ihmiset taistelevat palveluistaan. **OLAVI INKILÄ, ASKOLA**

LUKIJALTA

Ympäristötukeni on miinusmerkkinen

Yleensä ihmisiä kehotetaan suojelemaan Itämerta, ainakin valtiovallan toimesta. Vaan miten toimii valtiovalta?

Olen jo vuosia yrittänyt saada osaa pelloistani ympäristötuen piiriin onnistumatta siinä. Muuten lohkot ovat olleet EU-tukikelpoisia koko ajan.

Surkuhupaisinta on, että peltolohkoni sijaitsevat juuri Itämeren yhdellä herkällä saarella. Tiedän monelle muulle hakijalle käyneen vastaavanlaisen karun kohtalon.

Viljelijöillä olisi halu liittyä ympäristötuen piiriin, vaan valtiovalta estää tämän tehokkaasti, kun ei millään hyväksytä uusia sopimuksia.

Ympäristöministeri puhuu kyllä kauniisti Itämeren puolesta. Teot ovat sitten aivan eri luokkaa.

Perustuslaki koskee jopa myös viljelijää, siksi lainaan erään turkulaisprofessorin lausunnosta pätkän.

”Perustuslain esitöistä ja perustuslakivaliokunnan käytännöstä käy myös ilmi, että yhdenvertaisuusnäkökohdille tulee antaa merkitystä sekä myönnettäessä lailla etuja ja oikeuksia kansalaisille, että asetettaessa heille velvollisuuksia (esim. PeVL l9 ja 10/1985vp). Samoin selvää on, että periaate kohdistaa velvollisuuksia sekä lainsäätäjään, että lainsoveltajaan. Lainsoveltajaan kohdistuvana yhdenvertaisuusperiaate on tuomioistuinten ja muiden viranomaisten harkintavallan rajoitusperiaate. Lainsäätäjään kohdistuvien velvoitteiden osalta perustuslakivaliokunta on puolestaan usein korostanut lain olevan ristiriidassa yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa, jos se ilman yleisesti hyväksyttävää perustetta, siis mielivaltaisesti, asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. (Ks. HE 309/1993 vp, s. 43, ja esim. PeVL 38/2006 vp). Tämä sama periaate soveltuu myös lainsoveltajaan.”

Itse ainakin katson joutuneeni epäedullisempaan asemaan, koska minulta on jäänyt saamatta ympäristötukea noin 10 000 euroa, vaikka olen koko peltoalallani joutunut ympäristötuen ehtoja noudattamaan. Tuesta on muodostunut negatiivinen tuki. Monelle muulle on varmaan käynyt samalla tavalla.

Yhdenvertaisuus olisi edellyttänyt, että tuen ehdot koskisivat vain sitä alaa, mistä tuki maksetaan. Ongelmaksi on muodostunut myös se, että ympäristötukeen hyväksytty ala on vertailuala. Et voi laittaa luonnonhoitopeltoa vesistön viereen, koska sitä saa laittaa vain 15 prosenttia vertailualasta (ala ei riitä). Tuki siis kumoaa itsensä tyhmillä säännöksillään.

Yleensä tuet ovat kaikille samat – ensimmäisestä lapsesta sama lapsilisä kaikille. Ympäristötuen eriarvostava määrä hehtaaria kohti johtuu valtion väärästä budjetoinnista tai piittaamattomuudesta ympäristöstä.

On kuviteltu, että osa viljelijöistä tekee tämän ilmaiseksi selkänahastaan. Vihdoinkin olisi aika ottaa yhdenvertaisuusperiaate huomioon ympäristötukiasioissa. Hoidetaanko nyt vain aloittelevien asema kuntoon ja muut unohdetaan?

Kaikki tarvitsivat samat tukirahat varsinkin, kun kannattavuuskertoimet ovat erittäin huonot.

Juha Valtonen
MTK Meri-Naantalin johtokunnan jäsen

MARKKU VUORIKARI

Juha Valtonen pitää Itämeren tilaa tärkeänä ja haluasi tilansa ympäristötuen piiriin. Se ei ole kuitenkaan onnistunut.

Kauppamatka pitenee maaseudulla

Asukkaiden tarpeista lähteneestä ajatuksesta perustettiin Askolaan osuuskauppa 1936.

Kauppa laajeni jo 1940-luvun loppuun mennessä niin, että lähes jokaisessa pitäjän kylässä oli oma osuuskauppa.

1960-luvun vaihteessa OK Kohisevaksi nimensä muuttanut osuuskauppa oli suurimmillaan koko historiansa aikana, mukana oli myös sivumyymälät Pukkilassa ja Porvoon mlk:ssa Kaarenkylässä, yhteensä 11 myymälää.

Porvoon talousalueen viljavarastoinvestoinnin tehnyt Kohisevan talous kiristyi kuitenkin niin, että SOK vaati Kohisevaa fuusioitumaan Porvoon talousalueen ruotsinkielisten osuuskauppojen kanssa.

Tällöin syntyi Osuusliike Osla Handelslag vuonna 1968. Tuon päätöksen seurauksena kyläkauppa toisensa jälkeen on sulkenut ovensa. Kun viimeinen (entinen AOK:n) pääkonttori pani ovensa kiinni 5.11.2010, oli pitäjässä, jossa Askolan Osuuskauppa sai alkunsa 75 vuotta aiemmin, jäljellä enää kaksi Sale-myymälää.

Muu kulutustavara on haettava jostain muualta, kuten yksityiskaupasta Mäntsälästä, jossa palvelu pelaa. Tai Porvoon Hattulasta, jossa vielä toistaiseksi on palvelua, tai sitten muista Porvoon Kuninkaanportin liikkeistä, kuitenkin vähintään 15 kilometrin päästä.

Myöhemmin tehtyjen uusien päätösten seurauksena syntyi (2011) nykyisin menestyvä Osuuskauppa Varuboden-Osla Handelslag, jonka kannattavimmat osat sijaitsevat kaupunkien tavarataloissa, Prismoissa ja maaseutukeskusten Sale-myymälöissä.

Varallisuus, joka Kohisevan aikana syntyi, suli arvottomiksi tonteiksi, jotka jäivät vähitellen unholaan. Maaseudulta kerätty pääoma siirtyi kaupunkien tavaratalojen ja Prismojen seiniin.

Alueosuuskauppa käsittää nykyisin koko Uudenmaan taajamakeskittymät Loviisasta Hankoon ja Ahvenanmaalle.

Kysyä sopii, oliko järkevää, että HOK-Elanto jäi tämän alueosuuskaupan ulkopuolelle runsaine omistaja-asiakkaineen. Liiketaloudellisesti fuusiopäätökset ovat olleet perusteltuja, mutta maaseutukylissä asuva asiakaskunta tuntee tulleensa hylätyksi.

Toisaalta asiakkaan ostopäätöksillä, kun on haettu aina halvinta, myymäläkuolemat on kyllä itse aiheutettu. Tulos: tuotteet on haettava yhä kauempaa ja ne ovat hankalammin löydettävissä eivätkä enää välttämättä ole halvempiakaan. Asiakkaankin on syytä katsoa peiliin.

Alkuperäinen tavoite, että kauppa palvelee asiakasta, on kääntynyt päälaelleen. Asukkaat ovat nyt kauppaa varten.

Liike perustetaan sinne, missä on kuluttajia. Taajaman ulkopuolisten asukkaiden on itse haettava tavaransa aina vain kauempaa. Keskusliikkeet on saatu niin tuottaviksi, että on turvauduttava uusinvestointiin, muuten tuloksesta joutuu verolle Suomessa.

Yllä olevan muistaen oli ”kornia” kuunnella tv:n uutislähetystä, missä SOK:n tuore pääjohtaja Taavi Heikkilä julisti kaikelle kansalle: ”SOK investoi edelleen voimakkaasti lähialueille kuten Pietariin.” Sanomatta jäi, että ei maaseudulle, jonka kilpailukyky on kohteena huonompi.

Käytösmalli on vastaava myös kilpailevalla K-ryhmällä, jossa kauppiasvetoiset kyläkaupat lopettavat yksi toisensa jälkeen. Hyvin tuottavia keskittymiä etsitään sielläkin maan rajojen ulkopuolelta.

Pörssiyhtiö vaatii tuottoa, joka imetään maakunnista korkeimmilla hinnoilla, liikkeitä sulkemalla ja pakottamalla asukkaat taajama kauppojen asiakkaiksi. Syntyvä tuotto investoidaan muualle.

Keskittyminen joka alalla on ollut käynnissä jo yli neljä vuosikymmentä. Määräävä markkina-asema on tavoite johon pyritään, ajattelematta, että tuon keskittymän paheksutumpi nimi on ”piilokartellisoituminen”. Hinnat pidetään sillä tasolla, että kauppa varmasti kannattaa.

Näyttää siltä, että nettikauppa taitaa olla se vastavoima, jolla taajamien ulkopuolella asuvat ihmiset taistelevat palveluistaan.

tella ja S-ryhmä vain taisivat tehdä emämunauksen luopuessaan postipalveluun satsaamisesta.

Olavi Inkilä
Askola

Kiitokset viranomaisille

Haluan esittää julkiset kiitokset kansliapäällikkö Jaana Husu-Kalliolle ja elintarvikejohtaja Veli-Mikko Niemelle, koska luulisin, että he työssään saavat harvoin kiitosta.

He kuuntelivat pientä, tavallista yrittäjää ja lähtivät viemään tarmolla ja päättäväisyydellä eteenpäin asiaa, joka tulevaisuudessa koituu karjankasvattajien ja pienyrittäjien sekä loppujen lopuksi koko Suomen hyväksi.

Tapani Myöhänen
läskimaakari
Maaninka

Brysseliin

Miksi hymypojat ja -tytöt ovat nyt lähdössä Brysseliin? Onhan meillä vielä Angry Birds.

Ei naurata

Kehyskuntien pakkoliitos teemaksi EU-vaaleihin.

Tottakai

Ravinnosta

Lukekaa Antti Heikkilän blogi ”Valtio on kansan vihollinen” vastineena valtion ravitsemusneuvottelukunnan uusiin ravintosuosituksiin. Näin valtio meitä vedättää.

Ei nimimerkkiä

Unohdus

Petojutussa Risto Sulkava (MT 24.1.) unohti, että Keuruun susilauma on ollut pääasiassa Pirkanmaalla, eikä ole käynyt kovin lähellä hänen asuintaajamaansa.

Ei nimimerkkiä

Rakennemuutos

Minimi 120 lehmää, 400 sonnia tai 500 hehtaaria viljaa. Kenen etua tällaisella rakennemuutoksella ajamme?

Kuka hyötyy eniten

Toivomus

Onko liikaa vaadittu edes ulkohuussia navetan nurkalle. Ettei tarvitse pyllistellä tarpeilla milloin missäkin.

Lomittajat

Asumisesta

Vuosikymmeniä sitten kokoomus- ja SDP-enemmistöiset maakuntien keskuskaupungit veivät syrjäkylät rakennuskieltoon. Väki rakensi ja muutti naapurikuntiin.

Ei nimimerkkiä

Hallitus tekee Suomessa vähävaraisille asumisen täysin mahdottomaksi.

Ei nimimerkkiä

Resepti

Mistä löytyy hyviä ruokavinkkejä vasikanlihalle?

Ei nimimerkkiä

Lähiruokaa

Vasikat eivät kelpaa kenellekään. Tulkaa hakemaan oma vasikka navetasta edullisesti. On ekologista lähiruokaa.

Ei nimimerkkiä

Tiehöyliä

Taloudellisesti järkevää olisi lomauttaa koko sotaministeriö ja jäädyttää sotakalukalusto hankinnat. Sadalla panssarilla saa 500 uutta tiehöylää.

Järkevää

Natoonko?

Jos Suomi menisi Natoon, se aiheuttaisi vain sen, että naapurin joukot tulisivat Suomen rajoille.

Matti

Lavat heiluvat

Tuulivoimalla tuotettiin Suomessa sähköä 777 GWh. Sillä estettiin 544 miljoonan hiilidioksidikilon syntyminen.

Lisää tuulivoimaa

VIERASKOLUMNI

Peruskoulun päivitystarve

Monet kansanedustajat ovat kuluneen viikon aikana vierailleet peruskouluissa ja toiseen asteen oppilaitoksissa. Kouluvierailut ovat osa Suomen valtiopäivätoiminnan 150-vuotisen taipaleen juhlistamista ja samalla demokratiakasvatusta konkreettisimmillaan.

Vierailut kotimaakunnan kouluissa ja omalla vanhalla ala-asteella ovat olleet mieluisia. Teräviä kysymyksiä, vilpitöntä uteliaisuutta kansanedustajan työtä kohtaan ja tervetta kritiikkiäkin pulpettien takaa on kuulunut.

Kouluvierailut ovat olleet myös oiva kurkistusmahdollisuus peruskoulun tähän päivään. Suomessa peruskoulua on pidetty ylpeydenaiheena, Pisa-tulostenkin todistamana. Mutta miten kauan voimme tuudittautua tähän onnistumiseen?

Peruskoulua on kehitettävä edelleen myös tulevaisuuden tarpeita ennakoiden. Menestyksen takaa nimittäin pilkottaa tukku monimutkaisia ongelmia.

Peruskoulu luotiin alkujaan koulutuksellisen tasa-arvon turvaamiseksi. Katsottiin, että varallisuudesta riippumatta jokaisella lapsella tulisi olla mahdollisuus koulunkäyntiin ja ponnistaa sen nojalla elämässä eteenpäin. Onnistunut ajatus, mutta onko tämä idea vaarassa rapautua?

Erot oppimistuloksissa ovat kasvussa, koulut ja alueet ovat eriytymässä, oppilaiden motivaatio-ongelmat lisääntyneet ja koulutuksellinen tasa-arvo vaarantumassa.

Sukupuolten välisistä eroista oppimisessa ja koulumenestyksessä on keskusteltu jo vuosikymmeniä. Tytöt menestyvät koulussa poikia paremmin. Tyttöjen myönteisempi asenne näkyy myöhemmin parempina todistusarvosanoina. Pisa-tulokset osoittavat tyttöjen menneen ohi nyt myös perinteisellä poikien vahvuusalueella, matematiikassa.

Koulua kehitettäessä olisikin pohdittava keinoja, joilla koulu saisi pojat ja tytöt yhtä lailla hyväksymään koulun ja oppimisen vaatimukset. Nykyisellään peruskoulu taitaa olla rakentunut liikaa kympin tyttöjen ehdoilla.

Peruskoulu nykymuodossaan on myös edustanut melko perinteisiä käytänteitä oppimisympäristön, oppimateriaalien ja -menetelmien hyödyntämisen osalta. Tämän johdosta on muodostunut kuilu oppilaitosten käytäntöjen ja nuorten vapaa-ajan välillä, esimerkiksi tietoteknologian hyödyntämisessä.

Professori Kirsti Lonka kiteyttää osuvasti: ”Koulu on kuin lentokone – sulkekaa kaikki tekniset laitteet, kiinnittäkää turvavyö ja istukaa paikallanne seuraavat seitsemän tuntia.”

Onko siis enää tästä päivästä se, että kun lapset ja nuoret elävät vapaa-ajallaan ja kaikkialla muualla niin sanotusti ”online”, mutta koulussa maailma on suljettava ulos?

Taitojen ja erilaisten työkalujen käytön opettaminen on nostettava tietopohjaisen opetuksen rinnalle. Yhteiskunnan digitalisoituminen, kriittinen ajattelu, lukutaito, tiedon aktiivinen rakentuminen ja jäsentäminen, oma-aloitteisuus, luovuus, vuorovaikutus sekä kyky tiedon etsimiseen ja analysoimiseen korostuvat tulevaisuudessa yhä enemmän.

Oppiminen ei ole enää sidottu aikaan tai paikkaan. Oppiminen on prosessi. Peruskoulun on annettava sellaiset tiedot ja taidot, että lapsi pärjää elämässä ja löytää paikkansa tässä yhteiskunnassa ja maailmassa.

Omiin 1990-luvun kouluvuosiin verrattuna moni asia on peruskoulussa muuttunut. Opettajien mukaan muuttuneita ovat ennen muuta oppilaat; kotien tilanne ja perheiden erilaisuus näkyy lapsissa yhä enemmän. Koululta vaaditaan entistä enemmän kasvattajan tehtävää.

Opettajien huolesta kumpuaa väistämätön tarve perheiden kunnallisen kotiapuun satsaamiseen ja laadukkaiden varhaiskasvatuspalvelujen turvaamiseen.

ANNIKA SAARIKKO
on keskustan varapuheenjohtaja ja kansanedustaja.

annika.saarikko@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Punaista lihaa suositellaan syötäväksi enintään puoli kiloa viikossa. Paljonko sinä syöt?

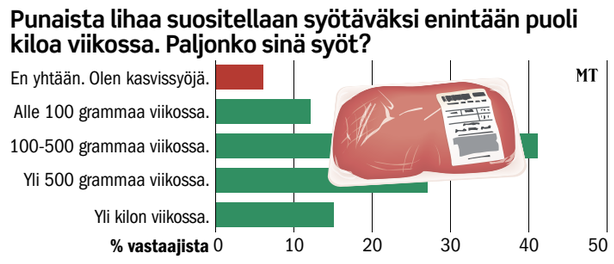

Hiukan punaista lihaa

Useimmat viikon kysymykseen vastanneet arvioivat syövänsä punaista lihaa kohtuullisesti.

Ravitsemussuositusten mukaan punaisen lihan kulutus kannattaisi pitää enintään 500 grammassa viikkoa kohti.

58 prosenttia vastaajista ilmoitti pysyvänsä rajan alla, 42 prosenttia arvioi syövänsä suositusta enemmän.

Yli kilon viikossa nauttivia lihan suurkuluttajia oli kuitenkin yli kaksi kertaa enemmän kuin kasvissyöjiä.

Moni kommentoija pitää lihaa tärkeänä osana ruokavaliota.

”Jokalai kohtuurel, paitti paperossii ei yhtikäs hiukka, sanos joku vanha ja kokenu lääkäri aikanas. Ihmine tartte piäne satsi liharuakka kans”, kirjoittaa mettänpörhö.

Vihreälehmä pitää punaisen lihan tarvitsijoita ahneina totuudenkieltäjinä.

”Miksi luulette, että diabetes, sydän ja verisuonitaudit ja syövät tappavat ihmisiä, niittäen kuin heinää. Ei haluta katsoa totuutta silmiin, että elintavoissa ja ruokatottumuksissa on jotain mätää.”

SiikliBarima ihmettelee, millä perusteella porsaanliha luokitellaan.

”Minusta on itse asiassa yllättävää, että possunliha luetaan punaisiin lihoihin – sehän on luontaisesti hyvin vaaleaa ja punotus siihen saadaan elintarviketeollisuudessa väriaineilla.”

Opiskelija täti söisi varmaankin enemmän lihaa, jos hänellä olisi varaa.

”Jos kukkarossa on 10e, ja vaihtoehtona lihaköntsä vai leipäpaketti, margariini, tarjousmakkara ja banaaneja, niin arvaapa ostanko ainoastaan lihan?”

Tavisjamppa pitää lihatonta ruokavaliota itselleen sopivana, mutta ei tuputa sitä muille.

”Veriarvojen ja muun terveydentilan perusteella tämä sopii minulle. Jokainen syköön silti niin kuin itse parhaaksi kokee, fyysisesti ja eettisesti.”

Usko Kålshufvudia syömisten punnitseminen ja suosittelu ärsyttää.

”Eipä ole tullut punnittua, syökööt jokainen maalaisjärkensä mukaan. Oiva säästökohde valtiolle on kuristaa vähiin koto- ja EU-kutoiset ruokakeekoilut. Vähäsaattoiset toljanterit eivät kohta uskalla syödä mitään.”

Miten hoidat metsää?

Seuraavaksi kysymme metsänhoidosta. Aiotko hyödyntää uuden metsälain sallimia keinoja, kuten jatkuvaa kasvatusta ja pienaukkohakkuita, vai pitäydytkö entisissä keinoissa? Vastaa viikon kysymykseen MT:n verkkosivuilla osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*.

HENRIK SCHÄFER

Kolmen T:n ohjelma Suomen suunnaksi

Suomessa eletään vaikeaa murroskautta, jonka jälkeen yhteiskuntamme on muuttunut aiempiin vuosikymmeniin verrattuna huomattavasti ja vieläpä lopullisesti. Väestömme ikääntyy Japanin jälkeen nopeinta tahtia maailmassa ja julkisen sektorin kustannustehokkuus on heikko. Menot kasvavat, tulot vähenevät ja kansalaiset voivat pahoin.

Emme voi välttää murrosvaihetta, mutta voimme panostaa suomalaisen yhteiskunnan rakennemuutoksen hallittuun ohjaamiseen, johon kaikkien puolueiden tulisi ottaa osaa tasa-arvoisina. Suomen tulevaisuus on liian suuri asiakokonaisuus politiikan kuumaksi perunaksi ja auki revittäväksi neljän vuoden välein.

Puolueet laidasta laitaan on istutettava samaan pöytään. Hallitusten on luotava lisää työpaikkoja ja systemaattisia ratkaisuja sekä vahvistettava kansalaisten ja yritysten luottamusta yhteiskuntaamme.

Valtion on toimittava mahdollistajana monipuoliselle yritystoiminnalle, jonka keskiössä ovat uudet yrittäjät, kasvavat yritykset sekä rohkeat kotimaiset pilottihankkeet. Nämä mainitaan myös keskustan ”Uuden kasvun rahastossa”.

Suomen menestys on perustunut suurelta osin rohkeuteen ja innovatiivisuuteen ja tätä meidän tulisi vaalia myös jatkossa.

Valtion on myös oltava tukena siinä prosessissa, missä mielenkiintoisista innovaatioista pyritään hakeutumaan kohti teollistamista ja myöhemmin kaupallistamista.

Nykyjärjestelmän puitteissa suuri osa potentiaalista valuu hukkaan ykkösvaiheen jälkeen. Harva lienee eri mieltä ainakaan siitä, että tieteeseen, teknologiaan ja tutkimukseen panostaminen on kannattavaa.

> Tieteeseen, teknologiaan ja tutkimukseen panostaminen on kannattavaa.

Suomessa tähän kolmen T:n kokonaisuuteen ei vielä olla havahduttu riittävän hyvin.

Tieteen ja tutkimuksen tukeminen sekä teknologian hyödyntäminen eivät ole tasolla, jollaista voisi Suomen imagon tuntien odottaa niin kotimaassa kuin globaalistikin. Innovatiivisuus ja luovuus ovat ratkaisevia tekijöitä kohti valoisampaa huomista.

Launo Haapamäki
HTK,
kunta- ja aluejohtamisen opiskelija
Tampere

Maaseudun laajakaistapalvelut

Kokeilin joulukuun alussa xx-yhtiön liikkuvaa kaistaa, eli mokkulaa.

Kun en saanut minkäänlaista yhteyttä nettiin, soitin numeroon, joka tuli näkyviin nettiyhteyden avaamisikkunaan.

XX-yhtiön tekninen palvelu vastasi : ”Koska alueella on myrsky, on dataliikenne katkaistu kokonaan että varmistetaan puheluiden ja tekstiviestien perille meno.”

Tämä on fakta, jota Yritys Oy, josta mokkula ja lisäharavat olivat koekäytössä, ei tiennyt. Pokkana myydään asiakkaille – myös yritysasiakkaille – liikkuvaa laajakaistaa kertomatta, että ei se aina toimi.

Aivan varmasti samoin toimivat muidenkin yhtiöiden mokkulakaistat, eli pistetään kiinni sään tai muun sellaisen johdosta, että saadaan puhelin- ja tekstiviestiliikenne varmistettua.

Kyseisenä päivänä ei ollut edes mikään kova tuuli – olipahan niitä myrskyjen jälkimaininkeja. Mutta varmuuden vuoksi pistetään liikkuva datakaista kiinni.

Ihmiset juoksuttavat koneitaan korjaamoille, kun eivät tiedä, että liikkuva datakaista on kiinni eikä heidän koneissaan ole mitään vikaa.

Haja-asutusalueen yritykset: on deadline-päiviä, jolloin tiedot on saatava verottajalle, vakuutusyhtiöihin, pankkiasiat hoidettava, ja niin edelleen. Jos myrskyä on monta päivää peräkkäin, niin vikahan on yrittäjässä, ei mokkulalaajakaistassa, joka on pistetty kiinni.

Kannattaa harkita sitä kiinteää laajakaistaa, jos sellaista ollaan rakentamassa jollekin alueelle.

Kirsti Juvonen
Tuusniemi